

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 6. Vtrùm in Deo detur amor beneuolentiæ; & amicitæ; atque etiam
amor concupiscentiæ. Et circa quæ objecta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

Propositio 6.

In Deo nec datur, nec est possibili-
 34 lis actus spei propriè dictæ. Sicut neque
 actus audaciæ.

Ita tenent omnes Theologi, prout apud
 citatos supra videre licet. Ratio autem prioris
 partis propositionis est. Quia id solum dicitur
 sperari, quod comparatione sperantis obtentu
 arduum est, & difficile; quale nullum bonum
 creatum comparatione Dei esse potest. In quo
 tamen arduitas ista consistit variè explicatur à
 Theologis, vt supra num. 18. notauimus. De
 quo in Tractatu de Spe. Posterioris autem partis
 est ratio. Quia audacia affectus est aggrediens
 bonum difficiliter, & cum imminente periculo
 consequibile. Qualiter nullum bonum potest
 consequibile esse comparatione Dei; vt constat.

QVAESTIO VI.

Vtrum in Deo detur amor beneuolentiæ;
 & amicitia; atque etiam amor
 concupiscentiæ. Et circa
 qua obiecta.

55 Propria amicitia secundum Arist. lib. 8.
 Eth. ad Nicomacum cap. 2. est beneuolentia mu-
 tua non latens. Dicitur beneuolentia, vt signifi-
 ficetur, debere esse amorem tendentem in ami-
 cum propter ipsum, & ex complacentiâ ipsius,
 non propter commodum amantis, aut ex com-
 placentiâ propriâ; qualiter amor beneuolentiæ
 strictæ tendit in personam amatam, vt docet ipse
 Arist. lib. 7. Eth. ad Eudemum cap. 8. Dicitur
 mutua, vt significetur, primò quidem amici-
 tiam nisi inter duos esse non posse: quia nullus
 sui amicus dicitur. Secundò, amorem amicitia
 circa personam rationalem, quæ redamare possit,
 versari debere: circa irrationalia enim non po-
 test esse amicitia propria. Tertio, debere perso-
 nam amatam defacto amantem se redamare:
 alioquin amor personæ amantis beneuolentia so-
 lum erit, quæ inchoatio quædam est amicitia,
 vt dicit idem Arist. lib. 9. Eth. ad Nicom.
 cap. 5. Dicitur denique non latens, vt significetur,
 mutuum amicorum amorem debere esse
 virique notum. Hæc tamen vltima conditio
 non solet recipi à Theologis, vt notat Petr. Hurt.
 de Charit. disput. 120. sec. 1. §. 3. Porro, licet
 beneuolentia strictè sumpta ad alterum ab aman-
 te sit, sicut & amicitia: latius tamen accepta
 ad ipsum quoque amantem est. Nam & amor,
 quo vnusquisque se ipsum amat complacendo in
 se ipso, siue volendo sibi bonum ex complacentiâ
 sui, beneuolentia erga se ipsum vocari so-
 let.

56 Quæ cum ita sint, communiter Theologi con-
 ueniunt. Deum se ipsum totum adquatè non
 amare amore amicitia, aut beneuolentiæ strictè
 sumptæ. Quia deest conditio distinctionis inter
 amantem, & amatum ad hos affectus requisita.
 Vtrum autem inter personas diuinas inter se com-
 paratas mutua amicitia reperiat, sub contro-

uersa est: quam hic non nulli ex professo exami-
 nant, & definiunt. Ego verò ad Tract. de Trini-
 tate intendam censeo. Quia eius resolutio mul-
 tum dependet ex principijs eius materiæ: mo-
 dôque de voluntate Dei non vt trini, sed vt vnus
 agimus. Videntur interim Herice disp. 14. cap.
 3. Ruiz disp. 52. de Volunt. sed. 4. & Hemel. tit.
 5. disp. 2. cap. 3. Creaturas verò rationales, dum
 sunt in statu iustitiæ, amari à Deo amore amici-
 tiæ propriæ, vnanimiter defendunt Theologi cum
 Magistro in 3. dict. 32. & S. Th. 1. p. q. 20. art.
 2. & 2. 2. q. 23. art. 1.

Iam verò de amore concupiscentiæ Dei erga
 57 sua intrinseca bona duplex sententia est. Prima,
 non dari in Deo talem amorem. Hanc sententiam
 sequitur Albiz disp. 4. de Volunt. sec. 5. n. 3.
 eamque probat; quia ad amorem concupiscentiæ
 requiritur distinctio realis inter bonum amatum,
 & subiectum, cui amatur; qualis non datur inter
 Deum, & sua intrinseca bona. Constat Soar lib.
 3. de Angelis cap. 4. n. 5. Subscribit etiam Heri-
 ce disp. 14. n. 12. putans, saltem amorem ipsum
 concupiscentiæ debere distingui realiter à bono
 amato; qualiter in Deo non distinguitur. Addit
 tamen n. 13. quia in Deo distinguitur virtualiter,
 virtualiter saltem posse dici amorem concupiscenti-
 æ. Ruiz verò disp. 52. de Volunt. sec. 5. n. 9.
 eandem sequitur sententiam ductus alia ratione:
 quia nimirum amor concupiscentiæ formaliter vt
 talis vult bonum vtile, vel iucundum prout tale
 est amanti, vel amico amantis; non autem, prout
 est honestum reddens amabilem amicum. Totum
 autem bonum, quod Deus sibi vult, prout est
 summum bonum honestum, quo redditur summè
 amabilis, illud vult. Secunda sententia, quam
 docti Recentiores sequuntur, est, in Deo erga sua
 intrinseca bona dari amorem concupiscentiæ. Hæc
 de concupiscentiâ Dei vt vnus. De concupiscenti-
 æ verò vnus Personæ diuinæ respectu alterius
 etiam est lis. Albiz, & Recentiores commo-
 morati eam conceunt. Ruiz negat. Herice vir-
 tualiter solum admittit. Sed nobis hic de priore
 solum augendum est, altera in Tract. de Trinit. vt
 in proprium locum remissa.

Denique de concupiscentiâ diuinâ respicien-
 58 te bona creata Ruiz n. 10. dicit, nullum Docto-
 rem esse dari in Deo, ita, vt Deus talia bona
 sibi ipsi concupiscat: licet aliqui concedant, con-
 cupiscere ea suis amicis, videlicet hominibus.
 Cum tamen Soarez vbi supra expressè asserat,
 amorem, quo Deus vult sibi bona extrinseca;
 vt honorem, laudem, &c. concupiscentiam dici
 posse respectu talium bonorum. Id quod sepe
 etiam affirmat Alarc. tract. 3. disp. 2. cap. 3. &
 alij Recentiores. Quinimo id ipsum videtur ex-
 pressum in S. Th. 1. p. q. 20. art. 2. ad 3.

Propositio 1.

Deus erga se ipsum actum amicitia; 59
 aut beneuolentiæ strictè sumptæ habere
 non potest. Benè tamen actum beneuo-
 lentia; latiori modo acceptæ,

Constat ex dictis. Quia de conceptu amici-
 tiæ, & beneuolentiæ strictæ est, terminari ad alte-
 rum. Beneuolentiâ verò lata se ipsum amat vnus-
 quisque, dum in se ipso complacet, vel sibi vult
 bonum quoduis ex complacentiâ sui iuxta dicta
 n. 55.

Propositio 2.

Deus amore amicitiae propriè dictae prosequitur creaturas rationales, quandiu in statu iustitiae sunt.

60 Ad eò certa est hæc propositio, vt, eam negare, dignum erroris notâ censeri debeat, vt bene sentit Ruiz disp. 52. de Volunt. sec. 6. n. 7. Reperit quippe Scriptura saepe, iustos amicos esse Dei: quales non essent quidem, nisi Deus quoque esset eorum amicus: cum amicitia ex proprio conceptu non possit non mutua esse, vt ex eius definitione traditâ constat. Psal. 138. *Nimis honorati sunt amici tui Deus.* Sap. 7. *Participes facti sunt amicitiae Dei.* Lucae 12. *Vos amici mei estis.* Et infra. *Vos autem dixi amicos.* Et saepe alibi. Temerè autem tam repetita loca in sensu improprio, aut minus stricto vsurparentur; præsertim, quando Scholastici omnes cum Patribus in sensu proprio accipiunt illa. Et confirmari potest ex Trid. Sess. 6. cap. 7. sub initium. Vbi homo ex inimico dicitur fieri amicus per iustificationem.

61 Caterùm contra statutam propositionem, obijci potest primò. Vna ex conditionibus amicitiae propriè dictae est æqualitas inter amicos ex Arist. lib. 8. Eth. ad Nicom. cap. 5. & 7. & lib. 9. cap. 3. & 8. & lib. 7. Eth. ad Eudemum cap. 6. 11. & 12. Sed à creaturis rationalibus ad Deum infinita est distantia. Igitur inter Deum, & creaturas rationales amicitia propriè dicta subsistere nequit. Respondeo, ipsum Arist. in eodem lib. 8. ad Nicom. cap. 7. 11. & 14. & cap. 5. & 11. citato ex lib. 7. ad Eudem. quoddam genus amicitiae distinguere, quam appellat *supremientia secundum excessum*, vt Regis ad subditos, Parentis ad filios, & Dei ad homines. In quo genere amicitiae, dicit, non esse possibilem æqualitatem arithmeticam; esse tamen possibilem geometricam, id est, quòd tam inferior, quàm superior alteri reddat, quantum potest, & debet ex lege amicitiae, seruata proportione ad personas. Ex quo apparet, inæqualitatem inter personas ex mente Arist. alicui amicitiae propriè dictae non aduersari: & consequenter æqualitatem oppositam non esse conditionem necessariam ad omnem amicitiam propriam: estò ad eam sit, quæ æqualitatem arithmeticam seruat in suis actibus. Adde, inæqualitatem personarum quodammodo ad æqualitatem reduci, si superior ad inferiorem se demiteat, vt Cic. lib. de Amicitia præcepit, ipsumque inferiorem ad se eleuet, quantum opus sit. Quod vt assequeretur Deus, propter nimiam charitatem, qua delexit nos, *Semetipsum exinaniuit formam serui accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inuenus vt homo.* ad Philip. 2. *Maximaque, & pretiosa nobis promissa donauit, vt per hæc efficiamini diuina consortes nature.* 2. Petri 1. Quo factum est, vt neque ista amicitiae conditio in amicitia diuina desideretur.

62 Secundò obijcitur. De conceptu propriæ amicitiae est, vt vidimus, amare amicum propter ipsum, velleque ei bonum præcisè ex complacentia ipsius absque vilo respectu ad commodum proprium. Sed Deus nihil amat creatum, quod ad se, ad suamque gloriam non referat iuxta illud Prou. 16. *Vniuersa propter semetipsum operatus est Dominus.* Ergo in Deo comparatione creaturarum non datur amicitia propria. Egrè se

expediunt ab hoc argumento, qui putant, nihil omnino volitionem posse in Deo dari, quæ non habeat pro motiuo formali bonitatem diuinam. Quo posito, ad id omnes eorum solutiones reuocantur, in idem recidunt, vt dicant, respectum illum vniuersalissimum, & transcendentem omnes diuinos actus, quo Deus se ipsum tanquam formale motiuum respicit, dum quoduis creaturæ obiectum amat, nihil obitare verè, & propriè amicitiae Dei, nec posse in ipso amicitiam finitalem respectu dari; quantumuis amicitia creata simili respectu carere debeat. Quod certè aliud non est, quàm confiteri, in amicitia diuina non reperiri conditionem illam tantopere ab omnibus requisitam ad rationem propriæ amicitiae; quòd scilicet amans ad se non respiciat amorem, quo suum amat amicum. Videantur Grae. tract. 6. de Vol. disp. 1. sec. 2. & Alarc. tract. 3. disp. 2. cap. 3. Nos igitur, qui ex opposito stabilimus disp. 32. q. 2. posse optimè voluntatem Dei in bonitatem creatam ferri tanquam in motiuum formale, facillè amicitiam diuinam, cæteraque virtutes morales, quæ in bono creato nituntur ex proprio conceptu, cum omni omnino proprietate collocamus in Deo, prout in eà quæstione videre licet; cuius doctrina ad rem præsentem recognoscenda est.

Porro hic solum loquuti sumus de amicitia Dei quoad esse physicum spectatam. Quomodo autem honestas moralis eius componi possit, contento motiuo proprio, quod ea quoad esse physicum habet, disp. 35. explicandum est. Iam verò, quòd Deus creaturas irracionales amore amicitiae non prosequatur, tanquam certum apud omnes omitto. Id namque clarè præ se fert definitio amicitiae data. Videatur S. Th. supra, & Vazq. disp. 82. cap. 2.

Propositio 3.

Deus affectu concupiscentiae propriè dictae vult sibi ipsi omnia sua intrinseca bona.

Quoniam ad rationem concupiscentiae propriè dictae absque fundamento exigitur aliud, quàm, quòd sit amor, quo quis amat sibi quoduis bonum ex complacentia sui ipsius. Deum autem amare sibi omnia sua bona ex complacentia sui, & per se est notum, & satis constat ex dictis supra disp. 33. q. 1. Occurrit Herice. In nobis concupiscentia transcendentaliter refertur ad bonum concupitum, & ad personam, cui concupiscitur; ab eisque subinde realiter distincta est. Ergo amor, quo Deus sibi vult sua bona intrinseca, cum non distinguatur à Deo, & ab ipsis bonis realiter, non potest realiter esse concupiscentia. Mala consequentia. Pariter enim potest in ferri, Deum nec se cognoscere, nec se amare realiter. Quia in nobis actus, quibus nos cognoscimus, & amamus realiter, à nobis ipsis distincti sunt; qualiter in Deo esse nequeunt. In Deo igitur, vt reperitur propriè secundum omnes cognitio, & amor sui absque imperfectione distinctionis in nostris actibus reperit. Ita pariter dicenda est reperiri concupiscentia suorum bonorum. Ex quo etiam patet contra Aibiz, ad rationem propriæ concupiscentiae neque requiri distinctionem inter bonum concupitum, & subiectum cui concupiscitur, prout arbitratur ipse. Quod discreta

disertè docuit Vazq. 1. p. disp. 232. n. 7. & Ruiz disp. 52. de Volunt. sec. 5. fine.

Iam verò, quod dicebat Ruiz, amorem concupiscentiæ duntaxat ferri in bonum vile, vel iucundum, non item in bonum honestum, non video, cui solido fundamento subnixum sit. Sed estò sit ita, Quis dubitet, bona diuina, quorum possessione est Deus beatus, Deo esse utilissima, & iucundissima, vt sicque ab ipso amari? Nihil ergo oberit, quominus talis amor propria concupiscentia sit. Et quidem, si ratio honesti obeslet, neque erga bona creata haberet Deus amorem concupiscentiæ, quem Ruiz admittit; quia nullum amorem habet Deus, qui ex se, & ex obiecto suo non sit honestissimus.

Propositio 4.

66 Deus non solum suis amicis, sed etiam sibi vult bona creata affectu propriè dictæ concupiscentiæ.

Constat ex dictis. Quia ad huiusmodi affectum amplius non requiritur, quam, quòd ametur bonum relatum alicui subiecto ex complacentiâ ipsius. Deus autem non solum vult suis amicis bona creata ex complacentiâ ipsorum; sed etiam sibi ex complacentiâ sui; vt constat ex sæpe dictis in hac materia, præsertim disp. 32. q. 2.

QVAESTIO VII.

Quinam affectus fugæ reperiantur, aut reperiri possint in Deo. Et circa qua obiecta.

67 **P**osse dari in Deo, aut etiam dari de facto odium latè, siue genericè acceptum (quod etiam fuga, latè, siue genericè sumpta vocari solet) circa quoduis malum non solum morale, sed etiam physicum, disp. 33. q. 6. stabiliumus. De odio, & fugâ sumptis specialiter, de alijsque affectibus commemoratis supra q. 2. n. 19. tractandum nobis modò est.

Propositio 1.

68 Deus erga quoduis malum siue morale, siue physicum odium strictè, & specialiter sumptum habere potest. Defactoque habet prout sibi decentissimum est.

Hæc propositio eodem prorsus modo venit probanda, ac alia, qua supra q. 3. statuimus, Deum erga creaturas posse habere, de factoque habere amorem strictum in honestissimâ mensurâ. Quia eadem omnino est ratio de odio stricto malorum, ac de amore stricto bonorum. Quod circa in hanc propositionem omnes debent conuenire Theologi, qui sine controuersia attribuunt Deo amorem strictum circa bona creata; etsi tantumdem expressè non definierint de odio stricto malorum: quia punctum hoc non discussurunt.

Propositio 2.

Deus odio inimicitia propriè dictæ 69 prosequitur peccatores, vt tales sunt.

Hæc propositio est contra Soar. lib. 3. de Attrib. cap. 7. n. 5. Coninc. disp. 29. de Attrib. supern. dub. 1. n. 22. Ruiz disp. 54. de Volunt. sec. 3. Pasqualig. disp. 37. de Deo sec. 1. & alios. Sed eam tenent Vazq. 1. p. disp. 84. cap. 3. Arub. q. 20. n. 6. Herice disp. 20. cap. 4. Alarc. tract. 3. disp. 7. cap. 3. Martinon 1. p. disp. 16. num. 39. Arriag. disp. 25. sect. 4. Franc. de Iugo disp. 35. cap. 3. Ribas disp. 12. cap. 3. Smiting. tract. 3. disp. 5. n. 52. Felix de Volunt. cap. 6. diff. voca, & plures alij. Probatum autem primò ex Scripturâ, vbi sæpissimè peccatores dicuntur absolutè, & simpliciter inimici Dei. Psal. 20. *Inuentur manus tua omnibus inimicis tuis.* Psal. 36. *Inimici verò domini mox vt honorificati fuerint, &c.* Psal. 67. *Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius.* Iacob. 14. *Qui voluerit amicum esse seculi huius, inimicus Dei constituitur.* Et alijs passim. Hinc enim imprimis apparet, peccatores cum omni proprietate esse inimicos Dei: nam in præfenti fas non est Scripturam ad sensum metaphoricum detorquere, vt sæpe in simili notauimus; & Aduersarij consentunt. Ex quo rursus sequitur, Deum odio inimicitia propriè dictæ prosequi peccatores. Inurgit tamen contra hanc sequelam Ruiz vbi supra dicens, ex eo, quòd peccatores propriè sint inimici Dei, nihil amplius inferri, quam, Deum non esse amicum illorum: nam amicitia debet esse reciproca; inimicitia verò non item. Sed profus malè. Quia propriè inimicus sine propria inimicitia stare non potest, vt constat; & inimicitia propria aliud non est ab odio proprio inimicitia, vt est manifestum. Vel igitur peccatores propriè inimici Dei dicuntur veluti actiue; quia odio propriè inimicitia Deum prosequuntur: vel veluti passiuè; quia odium diuinum inimicitia propriè terminant. Si secundum; habemus intentum, vt pater. Primum autem à sensu Scripturæ alienum est. Quia in eâ omnes peccatores vniuersè dicuntur inimici Dei; cum tamen paucissimi sint, qui odio formali inimicitia Deum prosequantur. Hoc ergo ipso, quòd per Scripturam habemus, peccatores esse inimicos Dei propriè: consequenter etiam habemus, Deum odio inimicitia propriè prosequi ipsos; vt nostra propositio fert.

Qua inde secundò venit probanda. Quia 70 certum est, Deum amore amicitia propriè dictæ prosequi iustos prout tales iuxta dicta q. 6. proposit. 2. Ergo certum quoque debet esse, Deum odio inimicitia propriè dictæ peccatores prout tales prosequi. Quia, sicut iustus specialiter bonus, & à Deo amabilis redditur per iustitiam; ita peccator specialiter malus, & à Deo odibilis redditur per peccatum. Nec minùs pertinet ad Deum, odisse malum, quam, amare bonum.

Tertiò probatur propositio. Quia Deus non 71 solum peccata, sed peccatores etiam odit; vt supra disp. 33. q. 6. proposit. 1. tanquam certum manet statutum ex sacra Scripturâ. Sed non odit illos odio abominationis. Ergo odit odio inimicitia. Aliud enim genus odij non est. Probo minorem. Quia odium abominationis tantum versatur circa malum alicui subiecto relatum.

Pec.